

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 81/21
Luxemburgissa 12.5.2021

Tuomio asiassa T-789/19
Tom Moerenhout ym. v. komissio

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa perustelujen puutteellisuuden vuoksi komission päätöksen, jolla evättiin ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinti

Tällaisen ehdotuksen tehneen kansalaisen on voitava ymmärtää komission päättely

Tom Moerenhout ja kuusi muuta kansalaista toimittivat 5.7.2019 Euroopan komissiolle ehdotuksen eurooppalaiseksi kansalaisaloitteeksi "Ensuring Common Commercial Policy conformity with EU Treaties and compliance with international law" (Yhteinen kauppapolitiikka yhdenmukaiseksi EU:n perussopimusten ja kansainvälisen oikeuden kanssa) (jäljempänä ehdotettu kansalaisaloite) kansalaisaloitteesta annetun asetuksen¹ nojalla.

Kyseisessä asetuksessa säädettyjen vaatimusten² mukaan ehdotuksessa on ilmoitettava sen aihe ja tavoitteet sekä kansalaisten ehdotetun toimen kannalta merkityksellisinä pitämät perussopimusten määräykset. Ehdotus koski aiheensa mukaan sellaisten säännösten antamista, joilla säädellään miehitetyillä alueilla toimivien tai sinne sijoittautuneiden miehitysvaltion yritysten kanssa tapahtuvaa kaupankäyntiä estämällä kyseiseltä alueelta peräisin olevien tuotteiden tulo Euroopan unionin markkinoille. Tältä osin kantajat vetosivat useisiin perussopimusten määräyksiin sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan, useisiin asetuksiin ja unionin tuomioistuimen tuomioihin sekä kansainvälisen oikeuden oikeussääntöihin ja -lähteisiin.

Komissio epäsi ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinnin 4.9.2019 tekemällään päätöksellä³ (jäljempänä riidanalainen päätös). Se perusteli epäämisen toteamalla, että ehdotetun kansalaisaloitteen aihetta koskevan säädöksen oikeusperustana voi olla ainoastaan SEUT 215 artikla, jossa edellytetään sellaisen päätöksen tekemistä, jossa päätetään kokonaan tai osittain keskeyttää talous- ja rahoitussuhteet kyseisen kolmannen maan kanssa taikka vähentää niitä. Komissio totesi, ettei sillä ollut toimivaltaa tehdä ehdotusta säädökseksi tällä perusteella.

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa laajennetussa kokoonpanossa antamallaan tuomiolla riidanalaisen päätöksen sillä perusteella, että **siihen ei sisälly riittäviä seikkoja**, joiden avulla kantajat voisivat **saada tietoonsa** ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinnin **epäämisen perusteet** ja unionin yleinen tuomioistuin voisi tutkia tämän epäämisen laillisuuden. Kyseinen päätös **ei** nimittäin **täytä** perussopimuksista⁴ ja kansalaisaloitteesta annetusta asetuksesta⁵ seuraavaa **perusteluvollisuutta**. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää näin sitä, miten **laaja** perusteluvollisuus komissiolla on silloin, kun se epäa kyseisen asetuksen nojalla jätetyn kansalaisaloitetta koskevan ehdotuksen rekisteröinnin.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

¹ Kansalaisaloitteesta 16.2.2011 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 211/2011 (EUVL 2011, L 65, s. 1). Kyseinen asetus on kumottu ja korvattu 1.1.2020 alkavien vaikutuksien eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17.4.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/788 (EUVL 2019, L 130, s. 55; jäljempänä kansalaisaloitteesta annettu asetus).

² Kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 4 artiklan 1 kohta.

³ Ehdotetusta eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta "Ensuring Common Commercial Policy conformity with EU Treaties and compliance with international law" 4.9.2019 annettu komission päätös (EU) 2019/1567 (EUVL 2019, L 241, s. 12).

⁴ SEUT 296 artikla.

⁵ Asetuksen N:o 211/2011 4 artiklan 3 kohdan toinen alakohta.

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että kansalaisaloitteesta annetun asetuksen tavoitteena on **vahvistaa unionin kansalaisuuden merkitystä, edistää unionin demokraattista toimintaa, rohkaista kansalaisia osallistumaan demokratian toteuttamiseen ja tehdä unionista helpommin lähestyttävä**. Se korostaa, että näiden tavoitteiden saavuttaminen vaarantuisi vakavasti, jos ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinnin epäävässä päätöksessä ei esitetä kattavia perusteluja.

Kyseisen asetuksen mukaan⁶, komissio rekisteröi ehdotetun kansalaisaloitteen, jos se **ei selvästi ylitä komission toimivaltaa tehdä ehdotus unionin säädökseksi** perussopimusten soveltamiseksi. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että nyt käsiteltävässä tapauksessa riidanalaisessa päätöksessä ei perustella riittävästi sitä, miksi komissiolla ei ole toimivaltaa tehdä ehdotusta, joka vastaisi ehdotetun kansalaisaloitteen aihetta ja tavoitteita. Muistutettuaan ensin toimielinten toimien perusteluvelvollisuutta koskevista periaatteista unionin yleinen tuomioistuin kuvailee niitä seikkoja, jotka oli otettava huomioon, jotta riidanalainen päätös olisi riittävästi perusteltu siltä osin kuin kyse on siitä, ettei komissiolla ole kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa tarkoitettua toimivaltaa.

Unionin yleinen tuomioistuin esittää ensinnäkin, että pelkkä rajoittavia toimenpiteitä koskevan SEUT 215 artiklan mainitseminen ei auta ymmärtämään, miksi komissio katsoi, että toivottu toimenpide kuului yksinomaan yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) alaan. **Komissio ei nimittäin selittänyt, miksi se katsoi, että ehdotetussa kansalaisaloitteessa tarkoitettua toimenpidettä oli pidettävä SEUT 215 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimena, jolla keskeytetään taloussuhteet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tai vähennetään niitä.**

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että perustelujen riittävyttä arvioitaessa on otettava huomioon merkityksellinen asiayhteys. Kantajat viittasivat ehdotetussa kansalaisaloitteessa nimenomaisesti ja toistuvasti yhteiseen kauppapolitiikkaan sekä tätä alaa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin, kuten SEUT 207 artiklaan. Nyt käsiteltävässä tapauksessa komission oli siis **selitettävä syyt, joiden perusteella se päätteli** riidanalaisessa päätöksessä implisiittisesti, että aiheensa ja tavoitteidensa vuoksi ehdotetun kansalaisaloitteen kohteena oleva toimenpide **ei kuulunut yhteisen kauppapolitiikan alaan** eikä sitä siten voitu toteuttaa SEUT 207 artiklan nojalla. Tällä arvioinnilla oli olennainen merkitys komission päätökselle evätä ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinti, koska toisin kuin YUTP, yhteinen kauppapolitiikka on ala, jolla komissiolla on SEUT 207 artiklan nojalla toimivalta tehdä ehdotuksia unionin säädöksiksi.

Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että riidanalaisen päätöksen **perustelujen riittävyden arvioimisessa** on otettava huomioon myös perussopimusten määräysten⁷ ja kansalaisaloitteesta annetun asetuksen tavoitteet, joita ovat kansalaisten rohkaiseminen osallistumaan demokratian toteuttamiseen ja unionin tekeminen helpommin lähestyttäväksi. Komission on kyseisten tavoitteiden vuoksi ilmaistava selkeästi syyt ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinnin epäämiselle. Kattavien perustelujen puuttuessa komission päätös alkuperäisen ehdotuksen rekisteröinnin epäämisestä **voi vaikeuttaa vakavasti** uuden kansalaisaloitteen mahdollista esittämistä.

Niinpä unionin yleinen tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen perustelujen riittämättömyyden vuoksi.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos

⁶ Asetuksen N:o 211/2011 4 artiklan 2 kohdan b alakohta.

⁷ SEU 11 artiklan 4 kohta ja SEUT 24 artiklan ensimmäinen kohta.

kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127